

Na szlaku Kadrówek 1981-1989

Warszawa 2018

Publikacja objęta patronatem

Jak stwierdził Adam Skwarczyński,
„Żaden wysiłek nie idzie z nicości w nicość,
lecz wrasta w głębę życia w jego organizm...”.
Tą dewizą stara się kierować Instytut Historyczny
nurtu niepodległościowego
im. Andrzeja Ostoja-Owsianego.
Nasze działania nie byłyby
możliwe bez wsparcia naszych darczyńców i ofiarodawców.
Dziękujemy!

Ta pozycja została dofinansowana
przez Sejmik Województwa Małopolskiego
Fundację Lotos

Maciej Gawlikowski | Mirosław Lewandowski

Na szlaku Kadrówek 1981-1989

fotografie: Andrzej Stawiarski

Ośrodek Myśli Niepodległościowej
Instytutu Historycznego nn
im. Andrzeja Ostoja-Owsianego

Projekt okładki:
Mariusz Front

Korekta:
Anna Strakowska

Skład i opracowanie graficzne:
Mariusz Front

Druk i oprawa:
Agencja Wydawnicza i Reklamowa AKCES Sukces Sport

Wydawca:
Wydawnictwo Polskie IHOO
ihoo@o2.pl
www.ihoo.pl

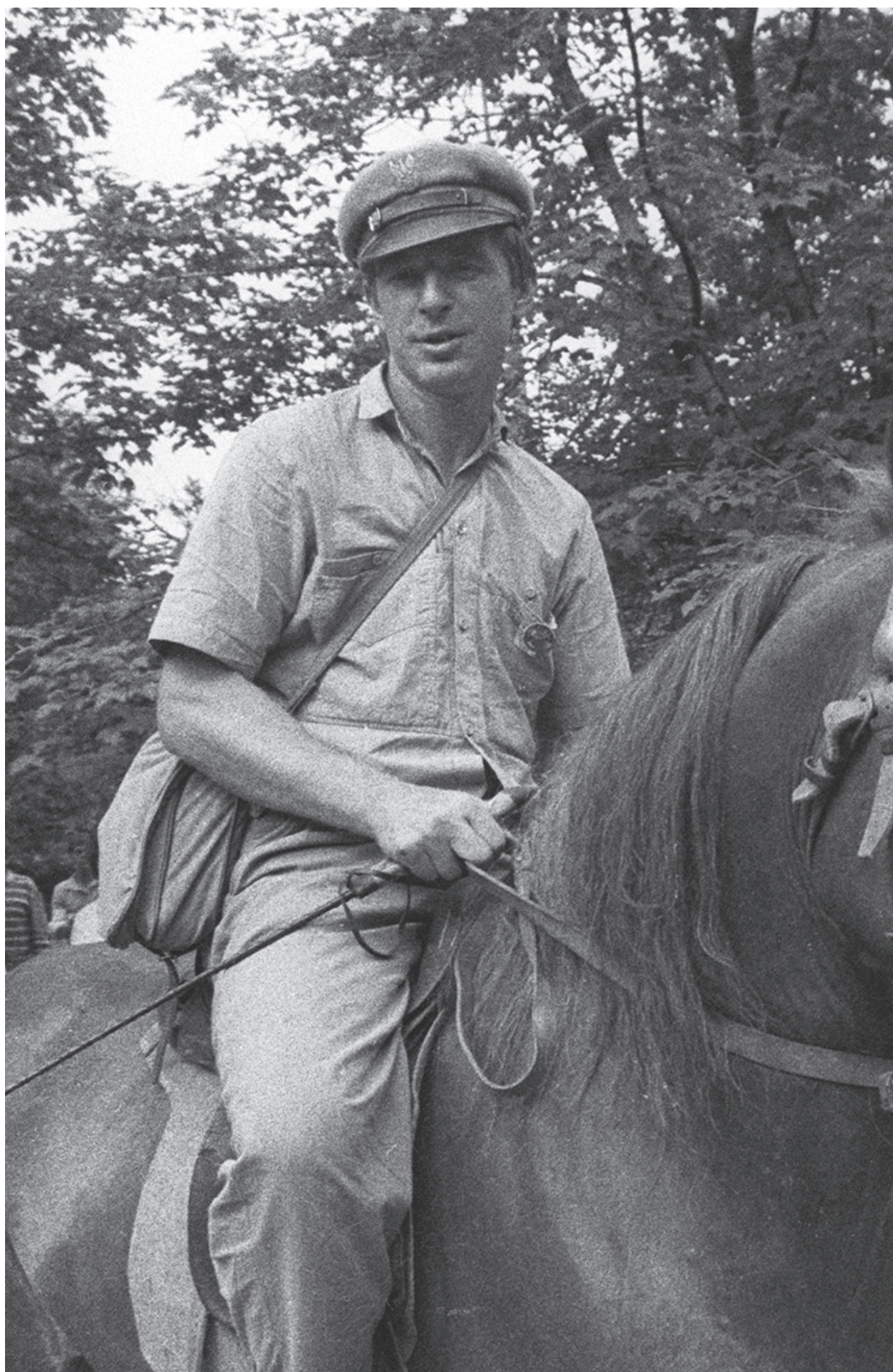
Copyright:
© Maciej Gawlikowski i Mirosław Lewandowski
© Instytut Historyczny im. Andrzeja Ostoja-Owsianego

**Książka złożona krojem pisma Brygada 1918,
powstałego na 10-lecie niepodległości Polski, niedawno odkrytego po latach
zapomnienia, zdigitalizowanego i udostępnionego w 100-lecie niepodległości.**

ISBN:
978-83-949058-1-1

Warszawa 2018

Wojtkowi Pęgielowi
(1955-2005)

*Całe nasze życie jest marszem.
Każde pokolenie ma swoją kompanię kadrową
- pierwszą kolumnę żołnierzy niepodległości.
Od nas tylko zależy, aby nasz Marsz dotarł do celu,
abyśmy i my mieli nie tylko swój dzień 6 sierpnia,
ale i 11 listopada*

Leszek Moczulski
do uczestników Kadrówki
sierpień 1986 r.

W 1982 roku nie było żadnego transportu namiotów, śpiworów i prowiantu (jak w roku poprzednim). Wszystkie rzeczy uczestnicy nieśli ze sobą w plecakach. Nie było oczywiście komitetów powitalnych, orkiestr, nikt nie dowoził gorących posiłków, a asysta milicji miała zdecydowanie inny charakter niż w 1981 roku. Na trasie nie było też żadnych spotkań z weteranami walk o niepodległość.

XVIII (3) Marsz – 1983

22 lipca 1983 roku stan wojenny został zniesiony, wcześniej (w czerwcu) odbyła się II pielgrzymka Ojca Świętego do ojczyzny, rygory były więc nieco luźniejsze. Marsz miał nadal formalny parasol ochronny ze strony Obywatelskiego Komitetu Opieki nad Kopcem, do którego statutu wpisano organizowanie Marszów Szlakiem I Kompanii Kadrowej. Z drugiej strony trzeba pamiętać, że Komitet nie miał nawet osobowości prawnej i jakiegokolwiek zabezpieczenia legalności imprezy były całkowicie iluzoryczne.

Faktycznie jednak XVIII (3) Marsz został zorganizowany na podobnych zasadach jak poprzedni. Przygotowaniem zajmowała się grupka osób pod kierunkiem Pęgiela z Krakowa (który został komendantem Marszu²⁵⁴) oraz Witka z Kielc, działających formalnie w ramach Obywatelskiego Komitetu Opieki nad Kopcem. Próby Waksmundzkiego, przewodniczącego Komitetu, uzyskania realnego wpływu na organizację Marszu²⁵⁵, powiodły się tylko częściowo – Paweł Koźmiński jako jego przedstawiciel wszedł do komendy Marszu. Na trasie dochodziło czasem do spięć między nim a Pęgielem, ale trudno rozstrzygnąć, czy miały one charakter ambicjonalny, czy były efektem sporów z Waksmundzkim²⁵⁶. Organizatorzy we własnym zakresie wydali nowy śpiewnik marszowy, a także wypożyczyli sprzęt turystyczny na Kadrówkę²⁵⁷.

²⁵⁴ Nie ma informacji o tym, w jaki sposób Pęgiel został powołany na funkcję komendanta. Zapewne była to decyzja Kapituły Odznaki UMSK.

²⁵⁵ P. Witek w swojej relacji podawał przykład spotkania członków Kapituły i przedstawicieli Komitetu w mieszkaniu Renaty Andrzejewskiej w Krakowie przy ul. Sarego, w czasie którego omawiano sprawy związane z organizacją Marszu w 1983. Żądania przedstawicieli komitetu dotyczące realnego wpływu na organizację Marszu zostały wówczas odrzucone przez Kapitułę.

²⁵⁶ L. Olkuśnik, *Marsz Szlakiem I Kompanii Kadrowej – wspomnienia uczestnika* (2), „Sowiniec” 1994, nr 9, s. 20.

²⁵⁷ Krystyna Jędras na maszynie zakładowej po godzinach pracy przepisywała śpiewnik i pośredniczyła w wypożyczeniu namiotów i śpiworów (relacja Krystyny Jędras).

W imprezie wzięło udział 38 osób²⁵⁸ z 9 miejscowości²⁵⁹. Całą trasę przeszły 32 osoby, głównie z Krakowa (23 uczestników). Z Kielc była to tylko jedna osoba²⁶⁰. W Marszu po raz pierwszy wzięła udział spora grupa ludzi pracujących przy odbudowie kopca Piłsudskiego, z których większość działała później aktywnie w Konfederacji Polski Niepodległej, kontynuując jednocześnie swój udział w Marszach. Byli to m.in.: Jerzy Dobrowolski, Maciej Gawlikowski (mimo młodego wieku – 18 i 16 lat – weszli w skład komendy Marszu), Danuta Kowacka, Krzysztof Nowakowski, Jacek Torbicz, Małgorzata i Andrzej Marcinkowie oraz Artur Then. Po raz pierwszy siedł także Walery Tankiewicz, urodzony w Wilnie, mieszkający od paru lat w Gdańsku. Najmłodszą uczestniczką Marszu była 6-letnia Zosia Marcinek²⁶¹.

W roku 1983 uczestnicy Marszu po raz pierwszy nosili plastikowe plakietki z kolorowym nadrukiem i nazwą imprezy. Stało się to tradycją, w każdym roku plakietka różniła się kształtem, kolorem i wzorem. Zwykle drukował je zaprzyjaźniony z Wojciechem Pęgielem jego kolega ze studiów Marek Łoś, piłsudczyk i drukarz, wspierający Marsze aż do lat 90. Nie noszono podczas przemarszu flag i transparentów.

Organizatorzy wynajęli kierowcę, który żukiem przewoził namioty, śpiwory, suchy prowiant zebrany od uczestników (głównie konserwy rybne) lub podarowany przez krakowską Kurię (żółty ser) i inny cięższy sprzęt, z miejsca porannego wymarszu do miejsca kolejnego noclegu²⁶².

Trasa Marszu obejmowała: Kraków – Michałowice – Prandocin (kolacja przygotowana przez księdza, ognisko – nocleg 1) – Książ Wielki (nocleg 2 – u „Partyzanta”) – zajazd w Łączynie (gospodarz poczęstował przemoczonych deszczem uczestników Marszu gorącą herbatą, ciepłym pieczywem oraz dużą ilością kiełbasy, a gospodyni rozpałała ogień w kominku) – Piotrkowice (nocleg 3 – u księdza, który oddał kadrówkowiczom do dyspozycji cały sad) – Jędrzejów (nocleg 4 – na terenie klasztoru o.o. Cystersów, wcześniej msza św. ze wspianiałym

²⁵⁸ Marsze w latach 1982 i 1983 były najmniej liczne spośród wszystkich Marszów w czasach PRL. Na pozostałych Marszach frekwencja przekraczała zawsze 70 osób.

²⁵⁹ „6 Sierpnia” 6 VIII 1987, nr 9, s. 3.

²⁶⁰ W. Pęgiel, *Niektóre formy mojej działalności...*

²⁶¹ Protokół nr 5/84 z zebrania Kapituły Odznaki UMSK 5 VI 1984.

²⁶² Relacje R. Kulaka i W. Słowika. Wg relacji Tukałły, transport sprzętu z miejsca na miejsce organizowany był *ad hoc*.

1983

kazaniem, potem smakowita, choć prosta kolacja przygotowana przez zakonników: pieczywo, masło, biały ser; rano msza św. z grą Jacka Torbicza na organach i chóralnym śpiewem poprowadzonym przez Romana Hnatowicza) – Brzegi (kąpiel w Nidzie – nocleg 5) – Chęciny (pamiątkowe zdjęcie) – Słowik (ognisko – nocleg 6) – Kielce (złożenie kwiatów na grobach legionistów, odśpiewanie „I Brygady” na miejscu, gdzie stała „Czwórka”, zwiedzanie Pałacu Biskupiego, narada w ogrodach państwa Korpasów i bigos, msza w katedrze – tym razem bez przeszkód – z odśpiewaniem na zakończenie przez kadrówkowiczów „I Brygady” i „Pieśni konfederatów barskich”)²⁶³.

Tym razem nie było żadnych utrudnień ze strony władz na trasie Marszu. Jedynie w Częstochowie (dokąd pojechała po Marszu część uczestników) milicja usiłowała złapać Bika, który zwrócił uwagę kurtką moro, którą miał na sobie²⁶⁴.

W czasie Marszu nie było spotkań z zaproszonymi kombatanami, ale przy ogniskach w Prandocinie i w Słowiku gawędy wygłaszali starsi uczestnicy Marszu, m.in. Andrzej Izdebski, żołnierz NSZ i WiN-u²⁶⁵.

Uczestnicy Marszu często śpiewali na trasie pieśni wojskowe i patriotyczne, na postojach przy akompaniamencie gitary Jacka Torbicza. Repertuar obejmował okres od Powstania Styczniowego do końca II wojny światowej. Najgłośniejszy śpiew był, gdy Kadrówka wchodziła do wsi i miasteczek mijanych na trasie Marszu²⁶⁶.

Po raz kolejny uczyniono odstępstwo od regulaminu Odznaki UMSK. Kapituła zdecydowała, że wszyscy uczestnicy Marszu w 1983 roku, którzy pójdą rok później, dostaną odznaki. Wręczono je w roku 1984²⁶⁷.

Na naradę uczestników Marszu w ogrodzie państwa Korpasów 12 sierpnia 1983 roku w Kielcach przyjechali przedstawiciele Obywatelskiego Komitetu Opieki nad Kopcem – zwolennicy Waksmundzkiego: Boroń, Steckiewicz i Andrzejewska (na Marszu byli jedynie na początku i na końcu trasy). Żądania zwolenników Waksmundzkiego, aby Komitet został faktycznym organizatorem Marszów, zostały ponownie odrzucone

²⁶³ Relacja D. Kowackiej.

²⁶⁴ Relacja M. Słowik.

²⁶⁵ Relacja D. Kowackiej.

²⁶⁶ Relacje W. Frazika i W. Tankiewicza.

²⁶⁷ Protokół nr 5/84 z zebrania Kapituły Odznaki UMSK 5 VI 1984. Wykaz osób, które otrzymały odznaki w 1984 r. – zob. „6 Sierpnia” 1993, nr 22.

przez zdecydowaną większość zebranych²⁶⁸. W naradzie tej zdecydowano o całkowitym oddzieleniu Marszów od Komitetu Opieki nad Kopcem. Postanowiono, że Marsz w 1984 roku przygotowuje komitet organizacyjny, do którego weszli: Witek i Kulak z Kielc oraz Pęgiel, Tukałło, Włodzimierz Olszewski, Andrzej Marcinek i Marek Bik z Krakowa²⁶⁹. W pracach przygotowawczych brało jednak udział więcej osób, w tym: Wojciech Frazik i Krzysztof Nowakowski (wnuk legionisty – Ludwika Nowakowskiego), a także Andrzej Stawiarski (który uczestniczył w Marszach od 1981) i Andrzej Izdebski²⁷⁰. W gronie tym nie było już osób związanych z Waksmundzkim: Boronia, Steckiewicza i Koźmińskiego, którzy nie brali więcej udziału w Marszach²⁷¹.

XIX (4) Marsz – 1984

W 1984 roku zaostrzył się konflikt wewnątrz Obywatelskiego Komitetu Opieki nad Kopcem, między Waksmundzkim i jego zwolennikami, a osobami aktywnie pracującymi przy odbudowie kopca i biorącymi udział w Marszach²⁷².

Już jesienią 1983 roku wypłynęły zarzuty wobec Waksmundzkiego i jego stronników dotyczące tego, że giną cenne pamiątki przekazywane lub tylko wypożyczane przez różne osoby komitetowi. Ponadto dowodzono, że dary rzeczowe przesyłane z zagranicy dla komitetu są sprzedawane przez zwolenników Waksmundzkiego, a pieniądze z tego tytułu nie są rozliczane i nie są przeznaczone na odbudowę kopca. Osobą, która pierwsza zwróciła na to uwagę, był Władysław Zielski, były oficer wywiadu AK z obwodu Mościska, uczestnik zgrupowania leśnego „Warta”, potem członek WiN-u na Dolnym Śląsku, mimo starszego wieku pracujący aktywnie przy odbudowie kopca²⁷³.

²⁶⁸ Relacje Witka, Kulaka, Tukałły, Frazika i Nowakowskiego oraz L. Olkuśnik, *Marsz szlakiem I Kompanii Kadrowej...* (2), s. 22-23.

²⁶⁹ Osoby te zostały wymienione jako biorące udział w przygotowaniu Marszu w protokole nr 6/84 z zebrania Kapituły Odznaki UMSK 12 VIII 1984.

²⁷⁰ K. Nowakowski, *Kadrówka w PRL...*, s. 68 (autor podaje, że w zebraniu komitetu organizacyjnego XIX [4] Marszu w pawilonie na kopcu 10 III 1984 brało udział 13 osób, nie podając – niestety – wszystkich nazwisk); relacje W. Frazika, K. Nowakowskiego, R. Kulaka.

²⁷¹ Złożono nawet wniosek o odebraniu im Odznak UMSK, protokół nr 6/84 z zebrania Kapituły Odznaki UMSK 12 VIII 1984, do czego jednak nie doszło, ich nazwiska figurują w wykazie osób, które otrzymały Odznaki UMSK – zob. „6 Sierpnia” 1993, nr 22.

²⁷² Więcej na temat tego konfliktu Piotr Andrzej Kalisz, *Oleandry: kolebka niepodległości*, Kraków 2015, s. 58-60 oraz dokumenty zebrane w *Aneksie*, s. 74-96.

²⁷³ Relacje W. Frazika, K. Nowakowskiego i W. Tukałły.

Dariusz Wojtowicz
Jerzy Woźniak
Ewa Wrzesińska.

INDEKS NAZWISK

A

Abraham Roman: 37, 42, 47, 48, 50, 53, 62, 78, 102, 361
Albiniak Andrzej: 180, 207, 217, 358, 366
Alf-Tarczyński Tadeusz: 175
Anders Ryszard: 179
Andrusikiewicz Tomasz: 176, 233, 240, 243
Andrzejewska Renata: 136, 140, 260
Arczyński Wojciech: 122
Augustowski Zygmunt: 51, 53-55, 99

B

Barański Władysław: 153
Bąk Adam: 181
Bednarczyk Tadeusz: 99, 189
Belina-Prażmowski Władysław: 130, 201, 225,
Beria Ławrientij (Wawrzyniec): 187, 189
Bezeg Henryk: 33-34, 67, 74, 79, 88-89, 91, 94, 98-99, 106
Bieda Franciszek: 122
ks. Bielański Janusz: 180
Bielecka Małgorzata: 124
Biernacki Seweryn: 129, 148, 175, 340
Bigaj Marian: 144
Bigaj Zofia: 180
Bik Marek: 131, 134, 140-141, 145-146, 149, 151, 157, 162, 165, 176, 187, 189,
191, 195, 197, 200, 220, 222, 224, 225-226, 228, 271, 283, 293, 299, 315, 325,
328, 347, 353, 366
Bittner Ludwik: 26
Bocian Ryszard: 157, 162, 235, 243, 244, 318, 363, 366
Bogacz Janina: 278
Borkiewiczowa: 72

Boroń Piotr: 206
 Boroń Piotr Maria: 111, 119, 122-126, 130, 134-135, 140-141, 144, 177, 186, 206, 211, 252, 258, 260, 262, 277, 281, 282
 Boruta-Spiechowicz Mieczysław: 37, 38, 41-43, 45-48, 52-53, 59-60, 62-65, 67-72, 79-82, 89-90, 94, 96, 99, 102, 110-111, 122, 124, 126, 130, 145, 176, 186-187, 200, 361-362, 369
 Borzęcki Andrzej: 122
 Bukowski Jerzy: 160, 232, 366
Bukowski Jerzy: 161, 363
 Breżniew Leonid: 266
 Bruliński Władysław: 58
 Brykowicz-Waksmundzka Katarzyna: 122
 Brzęk-Osiński Michał Tadeusz: 126, 129-130, 176, 340
 Burchardt-Bukacki Stanisław: 152
 Byczkowski Andrzej: 339
 Byczkowski Kiejstut: 179, 339
 Byczkowski Lech: 164, 170, 179, 254, 324, 339

C

Cenckiewicz Sławomir: 171, 181, 256, 353, 366
 Chałoński Michał: 122, 130, 161, 176, 233, 340
Chlebowski Cezary: 194
 Chmielewski Zenon: 176
 ks. Chojnacki Adolf: 171
 bp Choromański Zygmunt: 51
 Chudziak Andrzej: 179
 Chrzęszczewski Wincenty: 51
 Cohn Ludwik: 101
 Cybulski Andrzej: 169, 179
 Czajkowski Władysław: 175
 Czarnecki Zygmunt Jerzy: 156, 175
 Czechmanowska Danuta: 165, 179, 213, 226, 261, 340, 352, 367
 Czerniewski Kazimierz, ps. „Korebko”: 194, 197
 Czuma Andrzej: 92, 94, 98, 101
 Czyżewski Ludwik: 175
 Czyżowski Kazimierz Andrzej: 41, 74, 79, 88

D

Dalewski Tadeusz: 64, 67-68, 74
Daniszewska Zofia: 180
Darowski Tadeusz Karol: 190, 192
Daszuta Katarzyna: 180, 247
Dąbrowa-Kostka Stanisław: 81
bp Dąbrowski Bronisław: 59, 100
Dąbrowski Jan Henryk: 18
Dąbrowski Tadeusz: 122
Denhoff-Czarnocki Wacław: 118
Degórska-Czybowska Danuta: 163
ks. Deskur Andrzej: 332
Dębicki Stanisław: 175
Dębosz Jan: 60, 63, 68-71, 73, 79, 81-82
Dobrowolski Jerzy: 137, 147-148, 153, 156-157, 162, 165, 169, 174, 178, 186, 203, 206, 208-209, 213, 225-226, 234-235, 246, 261, 273, 279, 283, 290, 293, 308, 330, 367
Dobrowolski Stefan: 149
Dobrzański Jan: 163, 175
Domińczyk Mirosław: 125, 238
Dorembowicz Bolesław: 72
Dronicz Stanisław: 171
Duch Bronisław Bolesław: 30
Dumanowska Katarzyna, patrz Staniszevska Katarzyna
Dymacz Edward: 144
Dykacz Lesław: 170, 207, 229, 244, 280, 367
Dziarmaga-Działyński Zygmunt: 40, 49, 53-54, 78
Dziatko Bogusław: 153, 179, 322-323

F

Fastowicz Ludmiła: 165, 179, 200, 207, 217, 234, 246, 278, 337, 342, 355, 367
Feill Małgorzata: 181
Ferczyk Zbigniew: 122
Ferster: 56
ks. Figlewicz Kazimierz: 28, 79, 110, 127
Fischer Andrzej: 11, 122, 124, 134, 146, 147-149, 164, 169, 171, 179, 195, 200, 253, 308, 337, 355, 367

Fischer Andrzej: 144, 160-161, 364
Fischer Anna: 11, 147, 149, 178, 288, 300, 302, 306, 330, 337, 367
Fischer Iwona: 119
Fischer Teresa: 147, 179, 195, 322-323, 337
Florczyk Stanisław: 178, 198, 330, 334, 353
Formański Wojciech: 11, 124, 177, 245, 322-323, 330, 334, 355, 367
Frazik Wojciech: 140, 141, 144, 184, 206, 216-217, 220, 229, 234, 260-261, 286, 353, 367
Friszke Andrzej: 101, 362

G

Gaczol Andrzej: 122, 364
Gawlikowski Maciej: 137, 156, 157, 162-163, 178, 189, 203, 206, 208-210, 212, 226, 235, 244, 260-261, 279, 288, 292, 294-295, 330, 332, 367
Gawlikowski Maciej: 79, 99, 125-126, 145, 165, 362, 364, 365
Gardy Stanisław: 177
Gąsiorek Marian: 68-69, 71
Gąsiorowski Krzysztof: 112
Gemser Andrzej: 131, 363
Gęsicki Wiesław: 12, 146, 156, 171, 178, 215, 241-243, 257, 287, 306, 324, 334, 342, 355, 358
Gilewski Włodzimierz: 54
Głowiński Marian: 175
Godecki Stanisław: 74
Gołębiewski Marian: 40, 94
Góra Tadeusz: 62, 69, 86
Grabowski Roman: 176
Gren Jerzy zob. *Ziółkowski Henryk*
bp Groblicki Julian: 111
Grodecki Władysław: 163-164, 179, 338
„Grot”, zob. *Rowecki Stefan*
Gruca Kazimierz: 176
Grzędziński January: 39, 74

H

Hall Aleksander: 112
Heda Antoni, ps. *„Szary”*: 12, 153, 163, 175, 191, 194-197, 320, 331-332, 353,

Hejduga Marta: 178, 266
Helfer Jan: 114, 127, 174, 192, 256
Hempel Stanisław: 39
Henisz Emil: 74
Herwin-Piątek Kazimierz: 152
Herzog Józef: 28, 34, 35, 41, 53, 64, 68, 69, 72, 74-75, 79, 80-83, 86-89, 94, 108-109, 119, 122, 127, 130-131, 176, 184, 186, 188, 191, 201, 204, 238, 255, 264, 271-272, 340, 361
Herzog Józef: 28, 34, 41, 54, 64, 72, 86, 362
Hnatowicz Roman: 12, 140, 156, 157, 162-165, 178, 200, 234-235, 242, 251, 261, 280, 301-302, 349,
Hudzicki Antoni: 80, 127, 174
Hyc Jan: 74

I

Ike-Duninowski Karol: 246
Iranek - Osmecki Kazimierz: 175
Izdebski Andrzej: 12, 128, 131, 134, 140-141, 151, 153, 176, 194, 199, 204, 211, 216, 262, 265-267, 353
Izdebski Andrzej: 131, 363, 366

J

Jagmin-Sadowski Jan: 48
Jakubowski Stanisław: 177
Janke Zygmunt: 33
ks. Jankowski Henryk: 202
Jankowski Roman: 169, 179
Janowski Józef: 178, 286, 293, 294
Jarnuszkiewicz Czesław: 169, 175
Jarosz Janusz: 112
Jarzemowski Aleksander: 176
Jasińska Danuta: 171, 180, 355
ks. Jaskółowski Józef: 35
Jaworski Marian: 122, 125, 238, 240
bp Jaworski Mieczysław: 152, 210, 276, 279
Jellenta Stefan: 51, 72, 74, 174
Jędras Andrzej: 146, 178

Jędras Krystyna, zob. Klima Krystyna
Jędras Krystyna: 144, 160, 161, 364
Jędrzejewicz Wacław: 174
Joachimiak Małgorzata: 153, 157, 178, 225, 228, 322-323
Józewski Henryk: 33-34
Jóźwik Sławomir: 177
Jurczak Stefan: 122
Justa Zbigniew: 181

K

Kaczyński Mirosław: 165, 179
Kadera Henryk: 129, 148, 175, 340
Kalas Maria, patrz Mansfeld Maria
Kalisz Jakub Edward: 135, 365
Kalisz Piotr Andrzej: 141, 364
Kałka Adam: 149
Kamiński Franciszek: 26
Kamiński Mieczysław: 175
Kamiński Olimpiusz Jan: 50, 78-79
Kamirski Władysław: 74
Kamocki Janusz: 122
Kantor Lucjan: 119
Kasprzyk Jan Józef: 171, 260, 343, 360, 367
Kasprzyk Jan Józef: 10, 118, 125, 135, 365
Kasprzyk Teresa Maria: 135, 365
Kaszubski Alojzy: 147, 175
Kawalec Anna: 122
Kąkol Kazimierz: 100
Kęcki J.: 149
Kiepusa Jarosław: 164, 178, 241, 243, 257, 280
Kinaszewska Danuta, patrz Kowacka Danuta
Kisiel Celina: 177, 240, 266, 269, 284
Klama Krzysztof: 181
Kleszczyński Edward: 175
Klima Krystyna: 136, 178, 202, 260, 367
Kluba Irena: 180
Kluba Joanna: 180

Klucznik Kazimierz: 177
Klucznik Kazimierz: 122-123, 125-126, 129, 364
Kłobucka Danuta: 180
Koczur Maria: 12, 151, 300, 330
Koczwarą Józef: 55
Kołodziejczyk Stanisław: 74
Komarnicki Tytus: 89
abp. Kominek Bolesław: 59
Konik Janusz: 177, 233
Konstantynowicz Bogdan: 246
Koprowski Eugeniusz: 177
Korczyński Stanisław: 28, 35, 61, 65, 68, 72-73, 79
„Korebko”, patrz Czerniewski Kazimierz
Korkozowicz Jan: 39
Korpas Joanna: 122, 123, 125, 140, 177, 211
Kot Andrzej: 179, 300
Kotarba Janusz: 12, 268-279, 300
Kotarba Katarzyna: 226
Kowacka Danuta: 137, 140, 157, 178, 215-216, 226, 228, 261, 342, 349, 367
Kowalski Wincenty: 130, 174
Koza Janusz: 157, 170, 177, 238, 332, 367
Koźmiński Paweł: 136, 141, 176, 211, 220, 243, 260, 266, 274
Krawczak Tadeusz: 38, 47, 362
Krawczyk Tadeusz: 62
Krawczyński Dionizy: 170-171, 174, 181, 256, 336, 354-355, 367
Krawczyński Rafał: 246
Krcha Miłosz: 180
Krok-Paszkowski Henryk: 152
Król Krzysztof: 153
Królikiewicz Mieczysław: 73, 122, 174
Kruk-Kruszewski Jan: 152
Krzyczkowski Józef, ps. „Szymon”: 40, 48
Krzymowski Bolesław: 33
Krzysztoporski Adam: 107
Ksel Marianna: 176
Kubicki Michał: 74
Kuczalski Andrzej: 81-82

Kudła Andrzej: 177
Kudła Dariusz: 177
Kulak Robert: 119, 122-126, 130, 137, 141, 146, 148, 151-152, 156-157, 161-162, 176, 186, 190, 199, 212, 222, 241, 264, 272, 276, 324, 331, 334, 340, 347, 363, 366
Kulikowski Julian: 50
Kuliński Henryk: 122
Kułakowski Stanisław: 177
Kummant Leopold: 94, 95
Kuroń Jacek: 66, 100-101, 361-362
Kurowski Jacek: 178, 290, 293, 312
Kurska Anna: 12, 179, 251, 253
Kurzyniec Marek: 168
Kuś Stanisław: 122, 153
Kwiatkowski Eugeniusz: 83, 86
Kwasiborski Józef: 56
Kwiecień Józef: 81
Kwiecień Stefan: 128

L

Lamers Jan: 27
Lange Krzysztof: 180
Lange Patryk: 179, 246
Laskowski Wincenty: 180
Laskus Małgorzata: 181
Lasoń Józef: 31, 32
Laubner Wilhelm: 105
Leszczyc-Przywara Stanisław: 96, 102, 122, 127, 174, 184, 188, 204, 264
Lewandowski Jacek: 165, 169, 215, 218, 228, 235, 242, 246, 349, 353, 367
Lewandowski Mirosław: 9, 79, 99, 125-126, 145, 165, 362, 364-365
Lewicki Adam: 74
Lidwin Tadeusz: 175
„Lin”, patrz Żółkiewski Antoni
Lipiński Edward: 101
Lipiński Wacław: 124
Lipka Jacek: 246
Liszko Stefan: 175

Ł

ks. Łabuda Marek: 148, 347

Łakomiec Krzysztof: 122, 131, 177

Łenyk Szymon: 181

Łenyk Zygmunt: 146, 151, 160, 174, 178, 215, 223, 227, 308, 322-323, 331, 353, 367

Łobodziński Jan: 80, 122, 127, 131, 174

Łoś Marek: 137, 206

M

kard. Macharski Franciszek: 206, 210

Mackiewicz Józef: 58

Maczek Stanisław: 175

Maćkowiak Jarosława: 179, 241, 243, 300

Madejski Eugeniusz: 128

Majchrowicz Edmund: 180

Majchrowski Jacek: 130, 365

Majdzik Mieczysław: 12, 131, 151, 176, 194, 197-198, 288, 299, 308, 353,

Majski Iwan: 30

Makowska L.: 149

Malaga Andrzej: 177

Malewski Adam: 99-100, 104-105, 361

Malik Andrzej: 122

Małachowski Grzegorz: 119, 122, 124, 206

Małachowski Grzegorz: 122, 124, 126, 134, 363-364

Małorzewska Małgorzata: 222, 330, 332, 334

bp Małyśiak Albin: 152, 175

Mansfeld Maria: 124, 135, 165, 177, 197, 199, 210, 216-218, 220, 222, 225, 227, 240, 246, 254, 264, 266-267, 270-272, 274, 282, 330, 332, 340, 343, 367

Maxymowicz-Raczyńska Jadwiga: 174

Marcinek Andrzej: 137, 141, 144, 146-147, 151, 162-163, 178, 186, 301, 307

Marcinek Małgorzata: 137, 147, 178

Marcinek Zofia: 137, 147, 179

Marcinkiewicz Zygmunt: 180

Markiewicz Mirosław: 146, 178, 322, 330, 334

Markiewicz Przemysław: 146, 151, 178, 198, 215, 241, 367

Markowski Marian: 74
 Martyniak Kazimierz: 73, 80, 109, 122, 127, 174, 188, 265
 Mazurczyk Michał: 246
 Mazurkiewicz Aleksander: 74
 Mazurkiewicz Jan, ps. „Radosław”: 39, 78, 95
 Mączka Krzysztof: 177
 Melak Stefan: 204
 Michalak Elżbieta: 180
 Michałek Agata: 162
Mierzwa Janusz: 122, 365
 Migdał Stefan: 64, 114, 127, 174, 184, 265
 Mikołajczyk Jarosław: 177
 Milner D.: 149
 Mirek Stanisław: 175
 Moczar Mieczysław: 36
 Moczulska Maria: 244
 Moczulski Leszek: 10, 92, 93-95, 98, 101, 125, 129, 148, 151, 153, 157, 160, 163, 169, 171, 175, 244-245, 279, 318, 321, 346, 363
Moczulski Leszek: 6, 10, 21, 130, 366
 Mohl Artur: 283-284, 306, 328
 Mohl Jerzy: 131, 145, 148, 176, 191, 202, 225-226, 232, 282, 283, 289, 298, 303, 306, 308, 325, 367
 Mołęda Jan: 128
 Moskalik Witold: 82
 Mrowiec Władysław: 177
 Murań Maciej: 181
 ks. Musiał Tadeusz: 135, 147, 152
 Muszkiet-Królikowski Henryk: 118
 Muszyński Wojciech: 181
 Muzyczka Ludwik: 9, 25, 30-32, 33, 36, 40, 43, 46-48, 53, 59, 65-67, 74, 80-82, 86, 361

N

Nakonieczna Maria: 179
 Nawrocka Janina: 179
Nawrocka Janina: 144, 160-161, 364
 Niepokólczycki Franciszek: 27, 40, 50, 53-55, 361

Niepokulczycki Hipolit: 40
Nowak Edward: 180
Nowak Juliusz: 128
Nowak Tadeusz: 28
Nowak Tadeusz Janusz: 11, 113
Nowakowski Krzysztof Z.: 11, 131, 137, 141, 144-149, 151-152, 157, 178, 184, 186, 194, 197-199, 209, 232, 234, 241, 243, 251, 253, 286, 294, 330, 347-348, 367
Nowakowski Krzysztof Z.: 118-119, 123, 134-135, 141, 145-146, 148-149, 152-153, 157, 160, 168, 365
Nowakowski Ludwik: 60, 64, 80, 108, 109, 122, 141, 174
Nowiński Dariusz: 123-125, 130, 364, 366

O

Olkuśnik Ludomir: 164, 169, 178, 200, 220, 235, 253, 266, 268, 276-281, 284, 288, 306, 309, 318, 324, 333, 336, 339, 342-343
Olkuśnik Ludomir: 122-123, 125-126, 129, 134-136, 141, 144-149, 162-163, 170, 364, 366
Olpeter Anna: 180, 215, 246
Olszewski Jan: 66
Olszewski Włodzimierz: 134, 141, 146, 148, 171, 178, 266-267, 293, 347
Orlik-Rückemann Wilhelm: 26, 175
Orzeł Marta: 177
Osmenda Łukasz: 174, 277, 364, 366
Osmenda Stanisław: 169, 277
Osmenda Zofia: 169, 277
Ostoja-Owsiany Adam: 147, 149, 178, 245, 308, 354, 367

P

Pachota Jerzy: 164, 179, 280
Pajdak Antoni: 66, 101, 175
Papee Adam: 175
Pasiecznik Ferdynand: 176
Patyna Jacek: 179
Pawlak Waldemar: 180
Pawłowicz Jacek: 162, 164
Pawłowska Krystyna: 11

Pawłowski Ferdynand: 86, 174, 189
Pażucha Beata: 179, 322-323
Pełczyński Tadeusz: 175
Pęgiel Wojciech: 5, 11, 12, 86, 113, 119, 122, 124-125, 130-131, 134-137, 141, 144, 146-147, 151-152, 156-157, 161-164, 168-170, 174, 176, 186, 189, 196, 200, 203, 206, 212, 216, 218, 226, 229, 240, 253, 260, 264-265, 281-282, 292, 301, 303, 322-323, 336-337, 339, 349, 363, 366
Pęksyk Zygmunt: 170, 196, 223, 299, 334, 353, 355, 367
Piątkowski Hipolit: 74
Piekałkiewicz Antoni: 162, 164, 169, 179, 203, 206-207, 217, 280, 355, 367
Piekałkiewicz Antoni: 135, 365
Piekarz Tadeusz: 122
Piłsudska Wanda: 169, 175
Piłsudski Józef: 12, 14, 16, 17, 19, 20, 27, 29, 30, 33, 38-40, 42-43, 53, 70, 72, 74, 78, 80-83, 87- 89, 91, 93, 98, 104, 118-119, 123, 125-129, 131, 134, 137, 144, 168, 191, 216, 223, 228, 238, 246, 256, 260, 273, 278, 302, 309, 340
Piotrowska Bożena: 177
Piskozub Paweł: 31, 32
Piwowarski Marek: 176
Pluciński Wojciech: 256
Pluta-Czachowski Kazimierz: 9, 25-27, 31-35, 38-43, 48, 50-51, 53-58, 62, 72, 74, 78, 83, 88-89, 91, 94-95, 98-101, 106, 194, 361
Podlewski Stanisław: 32
Podlewski Stanisław: 62
Polak Wojciech: 165, 169, 365
Polański Józef: 122
Posemkiewicz Władysław: 74
Potocka Halina: 163
Przeclawski: 51
Przeradowska Joanna: 177
Ptak Apolonia: 181, 251
Pycak Grzegorz: 181

R

„Radosław”, zob. Mazurkiewicz Jan
Radwan-Pfeiffer Edward: 30
o. Rakoczy Eustachy (właśc. Bolesław): 52

Raszka Jan: 225
 Ratajski Cyryl: 42
 Reszka Marek: 180, 247
 Rogoziński T.: 149
 Roman Mariusz: 171, 174, 181, 256, 336
Romaniuk P. Marian: 46, 362
 Romanowski Zbigniew: 147, 162, 209, 243, 328
 Roliński Adam: 148, 176, 186, 225, 239, 307, 367
 Rosen-Zawadzki Kazimierz: 176
 Rowecki Stefan, ps. „Grot”: 25, 33, 42, 95
 Rozpondek Krzysztof: 181
 Roźnowski Jan: 163, 176
 Rudnicki Klemens: 169, 175
 Rutkowski Stanisław Bożywoj: 91, 106, 147, 174, 245, 354
 Ryba Małgorzata, patrz Małorzewska Małgorzata
 Ryba Zbigniew: 177, 330
 Rybak Józef: 16-17, 18,
 Rybarczyk Sebastian: 162, 246
 Rybicki Józef: 39, 66, 94
 Rychlik Emil: 176
 Ryczek Bronisław: 267
 Rzepecki Jan: 25, 50, 72
 Rzepecki Władysław: 122

S

Sabat Zdzisław: 156, 240
 Sabbat Kazimierz: 169, 175
 Sabuda Paweł: 157, 162, 186, 202, 235, 269, 271, 367
 Sanojca Antoni: 26, 55, 175
 Sanojcową patrz Włodek-Sanojcową Jadwiga:
 Salmonowicz Stanisław: 65, 361
 Sarnat Marzena: 177
 Sawicki-Sawa Kazimierz: 30, 39
 Schejbal Katarzyna: 286, 294
 Sidorczuk Dariusz: 261, 293, 294
 Siedlecki Andrzej: 181
 Sieradzan Michał: 325

Sikora Waław: 122
Sikorski Antoni: 33-34, 39, 51, 99, 147, 175
Sikorski Władysław: 30, 42, 186, 267
Skotnicki Adam: 67, 127, 174
Skotnicki Stanisław: 130
Skórzyński Jan: 66, 101, 362
Skrobot Ryszard: 149
Skroczyński Albin: 50
Skupin Krzysztof: 181
Skrzypek Sławomir: 146, 157, 164, 179, 353
Skwarczyński Stanisław: 2, 30, 39
Sławek Walery: 130, 153
Słomka Adam: 153
Słomski Jacek, patrz Lewadowski Jacek
Słowik Anna: 176, 227, 243, 284, 292, 367
Słowik Małgorzata: 134, 135, 140, 148, 176, 227, 242-243, 265-266, 269, 273, 278, 281, 283, 287, 289, 293, 295, 300, 302-303, 347, 367
Słowik Wojciech: 135, 137, 145, 148, 177, 194, 196, 202, 224-225, 227, 233, 243, 264, 266-267, 271, 273, 278, 282, 287, 293, 295, 298, 325, 328, 367
Słupek Adam: 147, 151, 178, 338
Smagowicz Jacek: 162, 169, 180, 338
Smagowicz Miłosz: 181
Smolar Aleksander: 100
Smolarski Władysław: 61
Sobejko Stanisław: 73, 114
Sonik Bogusław: 122
Sosabowski Stanisław: 78
Sosnkowski Kazimierz: 29
Sosnowski Krzysztof: 179
Stachiewicz Mieczysław: 176
Staniec Marian: 147, 177, 241
Staniewicz Restytut: 129
Staniewicz Witold: 129
Staniszewska Katarzyna: 180, 247, 367
Stański Tadeusz: 152
Starzyński Stefan: 42
Stawiarski Andrzej: 10, 134, 141, 151, 177, 221, 243, 251, 300

Stawicka Anna: 146, 322-323
 Steckiewicz Włodzimierz: 122-123, 125, 130, 140-141, 144, 160, 177, 211
 Steinsberg Aniela: 101
 Stępień Jerzy: 122, 309, 340
 Stępień Radosław: 246
 Stolarski Dariusz: 162, 164
 Strojny Tadeusz: 175
 Strugowa Nelly: 74
 Strzelewicz Łukasz: 181
 Strzębała Roman: 11, 130, 135, 146, 157, 161-162, 176, 233, 262
 ks. Studziński Adam (właśc. Franciszek): 62, 69-70, 80, 111, 122, 125-129, 148, 168, 175, 184, 210, 244, 258, 268, 298, 342
 Suliński Józef: 175
 Surgot Mieczysław: 181
 „Szary”, zob. Heda Antoni
 Szczurek Wojciech: 146, 178, 251, 253-254, 322-323, 353
 Szczypiorski Andrzej: 101
 Szeremietiew Romuald: 92, 152, 171, 245, 256-257
 Szewczuk Zdzisław: 181
 Szkutejski Zygmunt: 74
 Szmiel Zbigniew: 11, 178, 196, 330, 355, 367
 Szomański Andrzej: 153, 241-242
 Szpakowski Zdzisław: 128
 Szwarc Janina: 179, 246

Ś

Ścisłowicz Małgorzata: 178, 289, 312, 367
 Śliwa Bogusław: 221
 Śliwczyński Włodzimierz: 232
Śliwczyński Włodzimierz: 118, 365
 Śmiech Marek: 177
 Śmigły-Rydz Edward: 39, 40, 42, 118, 131, 303, 319
 Świątek Małgorzata: 181
 Świątek Maciej: 181

T

Tankiewicz Walery: 137, 140, 146, 157, 162, 178, 222, 228, 251, 253-254, 287, 290, 352-353, 367

Tatar Stanisław: 26, 49-50, 72, 95

Tatara Stanisław: 177

Teliga Józef: 122, 124-125, 177, 191, 365

Then Artur: 137, 148-149, 152, 156-157, 162, 169-170, 178, 186, 189, 194, 197, 214, 217, 222, 226, 228, 233, 261, 283, 289-290, 293-295, 299, 306-307, 333, 336, 339, 367

Torbicz Jacek: 137, 140, 148, 151, 157, 178, 213, 216, 225-226, 260-261, 279, 282-283, 290, 293, 302, 352, 355, 367

Toś Witold: 146, 151, 157, 226

Trzeciecki Florian: 80, 114

Tukałło Witold: 122, 137, 141, 144-145, 146, 148, 151, 156-157, 160-163, 177, 194-196, 199, 203, 208-209, 220, 232-233, 246, 268, 287, 289, 299-301, 303, 330, 334, 337, 340, 342, 348, 353, 367

Twardo Stanisław: 74

U

Ujazdowski Kazimierz Michał: 246, 320, 353,

ks. Umiński Jan: 163, 175, 318, 321

Urbańczyk Franciszek: 181

W

Wachowiak Maciej: 181

Waluś Artur: 180

Wałęsa Lech: 122, 146, 175, 200, 202, 253

Warchał Iwona: 177, 227, 243, 266, 269, 281, 286

Weiss Przemysław: 50-51, 57, 75, 79, 361

Wejnerowski Mieczysław: 176

Wenklar Michał: 165, 365

Wereszycki Henryk: 174

Wesołowski Jerzy: 128, 191, 208

Węglarski Jerzy: 119, 122, 130

Wiatr Marcin: 179

Wicher Andrzej: 180

Wieczorek Janusz: 43

Wierzbicki Jan: 124, 177, 199-200
Wierzbicki Sebastian: 181
Więcek Artur: 180
ks. Wilczyński Andrzej: 148, 347
Winiarski Władysław: 74
Witek Grażyna: 123, 365
Witek Przemysław J.: 119, 122, 124-125, 130, 135, 136, 141, 145-149, 151-152, 157, 161-162, 171, 174, 176, 198, 200, 210, 212, 222, 238, 241-243, 246, 254, 269, 276, 279, 299, 309, 332, 354-355, 363, 367
Witek Przemysław J.: 123, 125, 365
Włodarczyk Zygmunt: 180
Włodek Henryk: 80, 109, 174
Włodek-Sanojcowa Jadwiga: 72
Wnuk Artur: 180
Wnuk Michał: 157, 162, 165, 169, 171, 179, 241
Wodzik Agnieszka: 180
Wojciechowski Adam: 92, 94, 110
Wojtanowski Stanisław: 67
Wojtczak Halina: 180
Wojtkowiak Tadeusz: 180
Wojtkowicz Tomasz: 181
Wojtowicz Dariusz: 180, 235, 251, 368
Wołoszyk Anna: 179
Woźniak Jerzy: 169, 179, 215, 368
Woźniak Marek: 246
Woźniak Marian: 65, 361
Wójcik Dariusz: 153
Wrona Jan: 122
Wróbel Edward: 266
Wrzesińska Ewa: 11, 124, 177, 218, 221, 322, 368
Wujcik Janusz: 181
Wyrozumski Jerzy: 180
Wysocki Wiesław Jan: 63, 365
kard. Wyszyński Stefan: 24, 37, 38, 41, 44-46, 48-49, 52, 56-58, 66, 90, 100, 110, 362
Wywiał Przemysław: 28, 64, 74-75, 79, 86, 119, 171, 362, 364-365

Z

Zając Józef: 180, 198

Zakrzewski Bernard: 26

Załoski Ignacy: 175

Zamorski Józef Kordian: 175

Zaręba Andrzej: 73, 108, 114, 127, 174

Zastawniak Stanisław: 73, 80, 114, 122, 127, 174, 188, 192

Zator-Przytocki Józef: 62, 112

Zbrozek Konrad: 147, 148, 164, 179, 209, 241-242, 283, 287-289, 300, 302-303, 306, 348, 366

Zdrojewski Jarosław: 256

Zgodzińska Jadwiga: 180

Zieleniewski Tadeusz: 48

Zieliński Andrzej: 127

Zieliński Lech: 251

Zieliński Stanisław: 63, 365

Zielski Władysław: 122, 141

Ziemiński Wojciech: 66, 92, 94, 99, 101, 104, 122, 126, 160, 256-257

Ziemiński Wojciech: 27, 88

Ziemiański Bolesław: 33-34

Zientarski Jan: 40, 72, 78

Ziólkowski Henryk: 105

Zmorska Anna: 177

Zomer Józef: 174

Zych Ludwik: 33

Zyzik Tadeusz: 181, 352

Ż

Żakowski Wiesław: 128, 208

Żebrowski Jerzy: 177, 194, 196, 240

Żółkiewski Antoni, ps. „Lin”: 195

Żygliński: 34

SPIS TREŚCI

Od autorów	7
Znaczenie 6 Sierpnia - Leszek Moczulski	14
Część 1. Zanim ruszyła znów Kadrówka	23
Pierwsze obchody rocznic narodowych (1956-1957)	24
W Krypcie Marszałka w latach 50.	27
50. rocznica Kadrówki (6 sierpnia 1964)	29
Zjazd legionistów w Częstochowie (6 sierpnia 1966)	34
Zbliżenie Starej Wiary z Kościołem	36
Stulecie urodzin Marszałka (5 grudnia 1967)	38
50-lecie niepodległości (11 listopada 1968)	41
Oplatek u prymasa (28 grudnia 1968)	54
Krakowskie opłatki legionowe	59
Związek Legionistów w Krakowie	65
Wystąpienie Boruty na opłatku (10 stycznia 1976)	65
6 sierpnia w Warszawie i w Krakowie w l. 70.	71
60-lecie niepodległości (11 listopada 1978)	88
Część 2.	117
Kadrówki w II RP	118
Kadrówki w PRL	119
XVI (1) Marsz - 1981	119
XVII (2) Marsz - 1982	130
XVIII (3) Marsz - 1983	136
XIX (4) Marsz - 1984	141
XX (5) Marsz - 1985	149
XXI (6) Marsz - 1986	153
XXII (7) Marsz - 1987	157
XXIII (8) Marsz - 1988	165
XXIV (9) Marsz - 1989	170
Lista osób, którym przyznano Odznakę „Uczestnikowi Marszu Szlakiem Kadrówki” w latach 1981-1991.	174

Część 3. Strzępy wspomnień	183
Legioniści i akowcy	184
Antoni Heda	194
Mieczysław Majdzik	197
Andrzej Izdebski	199
Powrót po 50 latach	199
Komendant Wałęsa	200
Logistyka	202
Sztandar	209
Kościół i „namiotowcy”	210
Z widłami na Kadrówkę	216
Demonstracja i pielgrzymka	218
Przerwy w marszowym życiorysie	223
Grupa krakowska	224
Wojciech Pęgiel	226
Witold Tukałło	232
Roman Hnatowicz	234
Grupa kielecka	238
Grupa warszawska	241
Grupa łódzka	245
Grupa toruńska	246
Grupa trójmiejska	251
Śpiewy	260
Michałowice	264
Goszyce	271
Prandocin	273
Miechów	276
Wodzisław	279
Książ Wielki	280
Łączyn	281
Jędrzejów	288
Brzegi	324
Brzeziny	330
Choiny	333
Chęciny	336
Szewce	337
Kielce	339
Częstochowa	343

Wielka przygoda i narodowe święto. Kadrówki w XXI wieku - Jan Kasprzyk	358
Bibliografia	361
Indeks nazwisk	368